

[JAARVERSLAG 2016]

Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen. Datum: februari 2017

Inhoud

1. Inleiding	2
2. De organisatie	2
3. Projecten	3
3.1 Onderzoek toekomstscenario's	3
3.2 Project E-depot	4
3.3 Informatieplan	6
3.4 Project Stand-vast	6
4. Producten en diensten	7
4.1 Verwerven en beheren	7
4.2 Presenteren en dienstverlening	10
4.2.1. Presentatie	10
4.2.2. Dienstverlening	11
4.3 Advisering en inspectie	15
4.4 Taken in opdracht	15
5. Paragrafen	16

1. Inleiding

Tussen bewaren en beleven, daar staat het RHC Vecht en Venen voor in de beleidsperiode 2016-2019. Bij het RHC vindt u het papieren erfgoed van gemeenten De Bilt, De Ronde Venen, Stichtse Vecht en Weesp. Het RHC maakt het mogelijk om de geschiedenis van uw omgeving en familie te vinden. Het verre verleden en de recente geschiedenis zijn bereikbaar via de website en de studiezalen. Het RHC faciliteert en adviseert lokale en regionale culturele en historische instellingen over beheer en digitalisering en werkt met deze instellingen samen bij de presentatie van erfgoed.

Tegelijkertijd staat het RHC voor een omvangrijke ontwikkelopgave op het terrein van actieve openbaarheid en beheer van digitale informatie. In samenwerking met regionale strategische partners heeft het RHC een belangrijke eerste stap gezet met het project E-depot. Het doel van het project was het formuleren van concrete en uitvoerbare oplossingen om binnen het werkgebied van de vier samenwerkende archiefdiensten overheidsinformatie digitaal duurzaam te kunnen bewaren, beheren en beschikbaar te stellen. Fase 1 van het project, de onderzoeksfase, is afgerond en het RHC maakt zich klaar voor de volgende stap.

2. De organisatie

Het bestuur

Het bestuur van het RHC bestond in 2016 uit de heer M.J.D. Witteman (voorzitter en burgemeester gemeente Stichtse Vecht), de heer M. Divendal (burgemeester gemeente De Ronde Venen), de heer A.J. Gerritsen (burgemeester gemeente De Bilt tot juli), de heer mr. drs. G.A.A. Verkerk (waarnemend burgemeester gemeente De Bilt vanaf september) en de heer B.J. van Bochove (waarnemend burgemeester gemeente Weesp). Daarnaast was mevrouw B.F.J. Ypma MA (secretaris en directeur/streekarchivaris) lid van het algemeen bestuur en was mevrouw drs. I.E.C.M. Broos (interbestuurlijk toezichthouder provincie Utrecht) adviseur van het algemeen bestuur bij de bestuursvergaderingen.

Het team

Het team van het RHC bestond in 2016 uit de volgende medewerkers: directeur/streekarchivaris mevrouw B.F.J. Ypma MA, adviseur digitale informatie mevrouw drs. M. van der Linden, adjunct-streekarchivaris de heer A. Hagen, senior archivist mevrouw drs. E. Drees, senior archivist de heer drs. B. Jagt, coördinator studiezaal en vrijwilligers de heer J.R.T. Pranger BA, applicatiebeheerder mevrouw P. Engelberts, medewerker studiezaal de heer W. van Dijk MA en assistent studiezaal en materiele verzorging mevrouw drs. W. de Kruijter-Zandstra. Mevrouw K. Letter BA en mevrouw L. Lucassen BA hebben zich ingezet voor de standplaatsregistratie en de collectie voorwerpen bij het RHC.

De vrijwilligers

Het RHC wordt ondersteund door negentien betrokken vrijwilligers. De taken houden vooral verband met het toegankelijk maken van de particuliere archieven. De groep bestond in 2016 uit mevrouw Van Ankeren, de heer Nieman, de heer Schiethart, de heer van Golen, mevrouw Van Haaften, de heer Hertsenberg, mevrouw Kennis, de heer Koster, de heer Van Schaik, mevrouw Storimans, mevrouw Nieuwland, mevrouw Van Dijk-Witjas, de heer Lans, mevrouw Luijks, de heer Britton, mevrouw Pouwels, de heer Over de Linden, de heer Hilhorst en de heer Stuart.

3. Projecten

3.1 Onderzoek toekomstscenario's

De digitalisering van de samenleving en de gemeentelijke overheid stelt het RHC voor de uitdaging om digitale informatie duurzaam te bewaren en toegankelijk te houden. Kennis en expertise over duurzame digitale toegankelijkheid zijn echter schaars, zowel bij de gemeenten zelf als bij de archiefinstelling. Ook vraagt de inrichting en het beheer van een e-depotvoorziening om een aanzienlijke investering. Daarnaast gaan de ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening en digital humanities (historisch onderzoek) snel. De verwachtingen van het publiek ten aanzien van de digitale toegankelijkheid van de collectie veranderen. De vraag naar open data, crowdservice en dienstverleningskanalen via whatsapp zijn daar enkele voorbeelden van.

Het is van belang om stappen te nemen om te voldoen aan de eisen die aan het functioneren in de toekomst worden gesteld. Informatiebeheer, conform de Archiefwet 1995, is een plicht van de decentrale overheden, of het nu gaat om papieren documenten of om digitale informatie. Anders bestaat het gevaar op 'digitaal geheugenverlies'.

Een toekomstbestendig gepositioneerde archiefinstelling is van belang om de decentrale overheid te ondersteunen bij het actief beschikbaar stellen van informatie aan burgers, onderzoekers en ondernemers. Op deze manier wordt bijgedragen aan het streven naar transparant bestuur. Door optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die digitale informatie en het internet voor verbinding en verrijking bieden, kan aan een modern erfgoedbeleid vorm gegeven worden.

In opdracht van de VNG is AIDO een onderzoek gestart naar toekomstscenario's voor decentrale archiefinstellingen. Het RHC heeft deelgenomen aan het onderzoek. Uit het onderzoek komt de verwachting dat de organisatie de huidige samenwerkingsverbanden moet intensiveren en moet veranderen tot een netwerkorganisatie of moet uitkijken naar schaalvergroting. Als het gaat om opschaling dan zijn er meerdere opties: van samenwerken op deelterreinen tot een volledige fusie. Activiteiten kunnen gezamenlijk worden uitgevoerd onder bepaalde afspraken of ondergebracht worden in een gezamenlijke onderneming (bijvoorbeeld een gemeenschappelijke Regeling) hetzij volgens een mandaat of via volledige delegatie van deze activiteiten. Het rapport van AIDO is samen met een toolkit beschikbaar op www.archief2020.nl. De resultaten van het onderzoek sluiten naadloos aan op de resultaten uit het onderzoek 'Project E-depot'. De resultaten van het project worden onder meer in een discussienota gepresenteerd aan de burgemeesters en gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten.

Het RHC organiseert in april 2017 een kennissessie voor de leden van het Algemeen Bestuur en de gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten met als onderwerp 'Een toekomstbestendig RHC Vecht en Venen'. De kennissessie zal handelen over de ontwikkelingen in de informatie-, archief- en erfgoedsector en de gevolgen daarvan voor het RHC en mogelijke verschillende beleidsvarianten voor het RHC. Ook de resultaten van de onderzoeksfase van Project E-depot worden daar gepresenteerd.

3.2 Project E-depot

Het RHC bereidt zich voor op de komst van digitale archieven vanuit de gemeenten en de samenleving. Duurzaam digitaal bewaren is niet alleen vanuit wettelijk oogpunt gewenst (de overheid moet vanaf 2017 in staat zijn alle communicatie met de burger digitaal te regelen), maar biedt ook kansen voor de deelnemende gemeenten. Het doel is een betere dienstverlening aan de burger en andere overheden, een goed georganiseerd archief waarin snel iets terug te vinden is en meer transparantie en betere mogelijkheden tot het afleggen van verantwoording richting burger en rijksoverheid.

Het RHC heeft in 2015 het initiatief genomen tot het opzetten van het Project E-depot. Samen met Archief Eemland, RHC Zuidoost Utrecht, Streekarchief Gooi- en Vechtstreek en achttien gemeenten (aangesloten bij de archiefdiensten) is het project E-depot op 14 oktober 2015 in Amersfoort van start gegaan. Het innovatieprogramma Archief2020 (Ministerie van OCW) ondersteunt het project middels een subsidie. In 2016 is uitvoering gegeven aan het Project E-depot dat begin 2017 wordt afgerond.

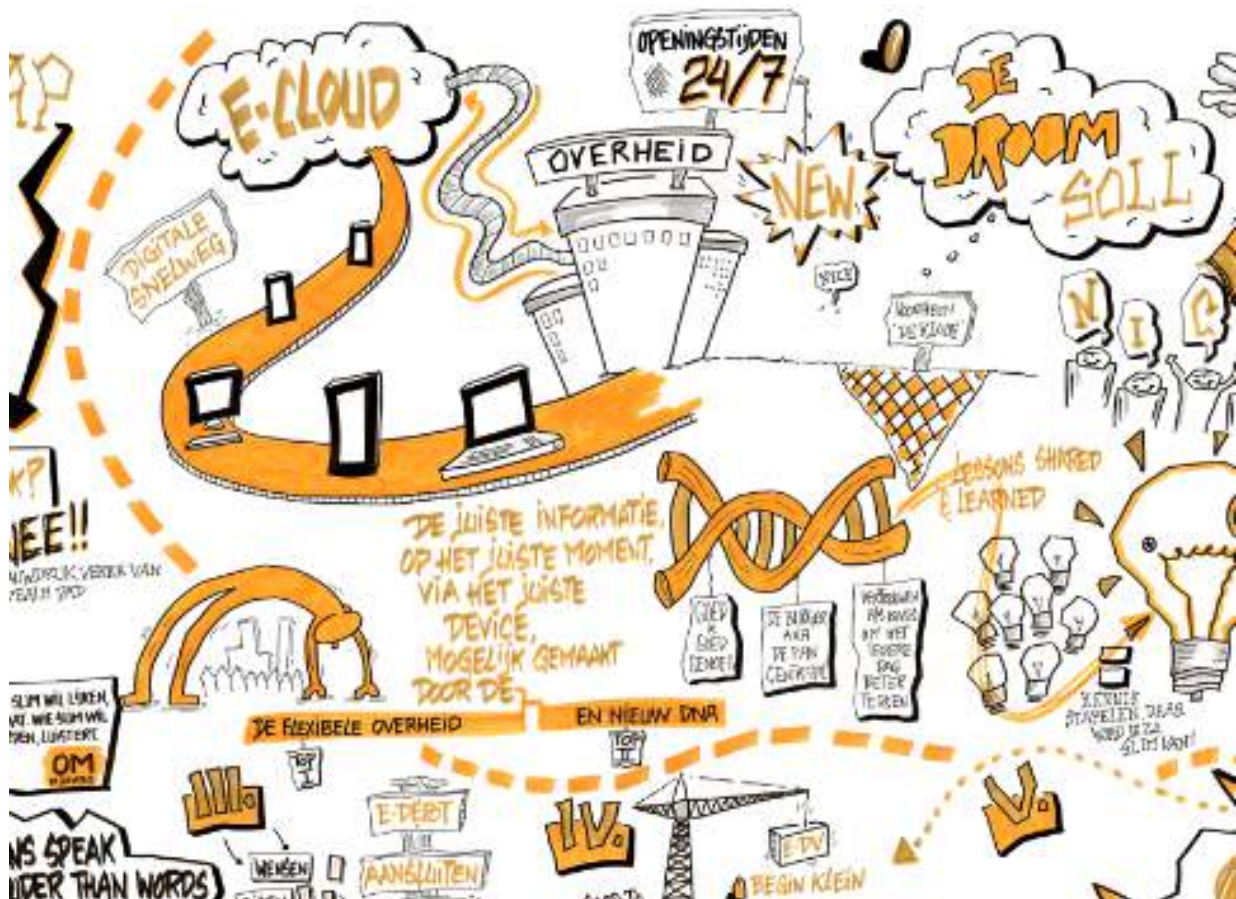

PROJECT
E-DEPOT

Vecht en Venen
Eemland
Gooi en Vechtstreek
Zuidoost Utrecht

Om stappen te kunnen zetten in de ontwikkeling van het beheren en beschikbaarstellen van digitaal archief heeft het RHC het initiatief genomen voor het Project E-depot en samenwerkingspartners aangetrokken. In samenwerking met vier archiefdiensten, achttien gemeenten en met financiële ondersteuning van het Rijksinnovatieprogramma Archief2020 is de eerste fase van het project E-depot afgerond. De projectleiding is verzorgd door Monique van der Linden, adviseur digitale informatie van het RHC.

Het doel van het project was het formuleren van concrete en uitvoerbare oplossingen om binnen het werkgebied van de vier samenwerkende archiefdiensten overheidsinformatie digitaal duurzaam te kunnen bewaren, beheren en beschikbaar te stellen. De opzet van het onderzoek is zo gekozen dat gemeenten zich al in de onderzoeksfase beter bewust worden van de problematiek van digitaal informatiebeheer en de weg die zij moeten afleggen naar oplossingen. Voor operationeel en tactisch niveau was een workshop georganiseerd waaruit een creatieve roadmap is ontstaan.

1 Uitsnede uit de creatieve roadmap. De roadmap is ontstaan in een workshop met DIV medewerkers van de deelnemende gemeenten en is een visuele weergave van de stappen die de gemeentelijke organisatie kan zetten op weg naar een digitale organisatie en dienstverlening. Tekening: Edwin Stoop

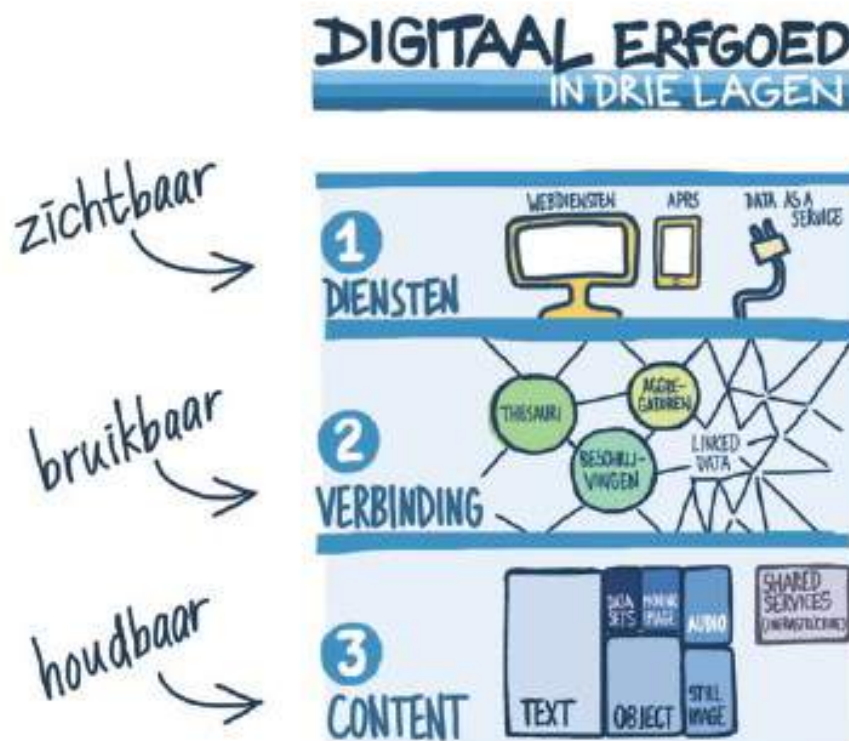
Niet alleen de informatiehuishoudingen van de achttien deelnemende gemeenten zijn onderzocht, ook de archiefdiensten zelf zijn doorgelicht. Bij de vier archiefdiensten kwam er een vergelijkbaar beeld naar voren. De conclusie was dat bij de archiefdiensten geen volledig digitaal informatiebeleid en –management aanwezig is. Er zijn wel deelplannen, maar integraal en organisatiebreed beleid ontbreekt. Dit komt doordat het bij het RHC ontbreekt aan formatie en middelen (budget) voor de omslag naar digitaal informatiebeheer; het ontbreekt aan een opdracht vanuit het bestuur om voor te sorteren op de overbrenging van digitale documenten. Daarbij is de schaal van de instelling te beperkt, en daarmee de formatieve mogelijkheden, om voor te sorteren op digitaal beheer.

Op basis van de onderzoeksresultaten is het project E-depot tot uitgangspunten gekomen voor mogelijke oplossingsrichtingen die kunnen leiden tot doeltreffend en doelmatig digitaal informatiebeleid,-management en -beheer bij gemeenten en archiefdiensten. Deze oplossingsrichtingen zijn in een discussienota, opgesteld door BMC Advies, opgenomen en worden begin 2017 gepresenteerd aan de colleges van de deelnemende gemeenten. De eindrapportage voor operationeel en tactisch niveau is opgesteld door Glashelder informatiemanagement.

3.3 Informatieplan

Het RHC heeft vanaf 2012 tot en met 2016 een groot project uitgevoerd in het kader van digitaal werken en het ontwikkelen van digitale dienstverlening. Het RHC is voortvarend aan de slag gegaan en maakte eind 2016 de stand van zaken op. Een interne werkgroep heeft onder leiding van informatiespecialist dhr. Ivo Zandhuis een onderzoek verricht. Op basis van het onderzoek is een informatieplan opgesteld en een architectuurplaat getekend. Als uitgangspunt is ervoor gekozen om te werken met het drie-lagen model ontwikkeld door Digitaal Erfgoed Nederland. Het plan concentreert zich op het op orde brengen van de contentlaag. Dit is noodzakelijk om vervolgstappen te kunnen nemen op het gebied van digitaal werken, aansluiting op een e-depot en het ontwikkelen van integraal digitaal informatiebeleid en -management. Het informatieplan is voorzien van een stappenplan om binnen een jaar (en binnen de Begroting 2017) van de IST- naar de SOLL situatie te komen. In 2017 gaat het RHC uitvoering geven aan het stappenplan.

2 Het drie-lagen model van Digitaal Erfgoed Nederland, ontwikkeld in het kader van de nationale strategie digitaal erfgoed.

3.4 Project Stand-vast

De depots voor de papieren archieven zijn zo ingericht dat alles snel te vinden is en dat nieuwe archieven of aanvullingen gemakkelijk toegevoegd kunnen worden. Met de continue groei van de collectie en de steeds schaarsere beschikbare ruimte, is met oog op de toekomst en eventuele externe plaatsing van archieven, vervroegde overbrenging of digitaliseringsprojecten, het project Stand-vast gestart. Het project behelste de standplaatsregistratie van de totale collectie op dossierniveau. De registratie is opgenomen in het archiefmanagementsysteem en biedt de mogelijkheid om efficiënter met de ruimte om te gaan, vergemakkelijkt de digitalisering en heeft de archieven digitaal en fysiek beter vindbaar gemaakt.

4. Producten en diensten

4.1 Verwerven en beheren

Schenking particulier archief

Het RHC beheert bijna 4 kilometer papieren archief. De oudste stukken dateren van de late middeleeuwen zoals stadsrechten en eigendomsakten.

Het kerkarchief van de hervormde gemeente Blauwkapel-Groenekan werd op 11 juni 2016 overgedragen. Na 376 jaar verplaatste de hervormde gemeente Blauwkapel-Groenekan de kerkarchieven naar de depots in het RHC. De hervormde gemeente is in het bezit van waarschijnlijk een groot deel van de kerkelijke archieven vanaf 1640 tot heden. Ook de oudste stukken uit de 17e en 18e eeuw zijn nog terug te vinden in het archief. Dat wil de kerkenraad zo houden. Daarom is besloten het archief van bijna tien strekkende meter bij het RHC onder te brengen. Verschillende mogelijkheden zijn in de kerkenraad besproken, een veilige bewaarplaats in de kerk, Het Utrechts Archief of het RHC. Uiteindelijk is er gekozen voor het RHC. Belangrijke redenen daarvoor waren, ten eerste, dat Blauw-Capel al eeuwenlang tot de gemeente Oostveen, later Maartensdijk, behoorde. Pas de laatste halve eeuw is Blauwkapel opgenomen door de gemeente Utrecht. Ten tweede zijn de archieven van de voormalige gemeente Maartensdijk ook grotendeels in het RHC opgeslagen. Daardoor is de Historische Vereniging Maartensdijk actief met het verrichten van archiefonderzoek in het RHC. Het plaatsen van het archief in dezelfde depots als waar ook de gemeentelijke archieven staan, maakt het voor de historische vereniging eenvoudig om onderzoek te verrichten naar de lokale geschiedenis. Ten vierde hebben de medewerkers van het RHC veel kennis van het voormalige Maartensdijkse gebied. Ten slotte verwacht de kerkenraad dat de komende jaren heel veel archieven gedigitaliseerd worden en daarmee ook voor onderzoekers uit Utrecht en daarbuiten goed toegankelijk worden. Tijdens een feestelijke bijeenkomst met enkele lezingen in Blauwkapel en Groenekan werd het oudste stuk uit 1640 door dominee Baan en overgedragen aan de streekarchivaris.

3 (links) Op de foto zien we dominee Baan die de overdrachtspapieren ondertekent en directeur RHC Bernadine Ypma. Uiterst rechts koster Douwe Tijsma, die zich heeft ingespannen om het kerkarchief onder te brengen bij het RHC.

4 (rechts) De Archiefcommissie, de drie voormalig gemeentearchivarissen van Weesp (Yvonne van Haagen, Bernadine Ypma en Ida Kemperman) en RHC medewerker Tijmen Pranger samen op de foto tijdens de feestelijke bijeenkomst voor de overdracht van het archief van de Hervormde gemeente Weesp en Driemand. Foto: Christian Pfeiffer, Weesper Nieuws

Op 8 november 2016 vond in de studiezaal in Weesp de officiële overdracht plaats van het archief van de Hervormde gemeente Weesp en Driemond. Nadat eerder de archieven van de Lutherse en Gereformeerde gemeenten al geïnventariseerd en overgebracht waren door de archiefcommissie van de hervormde gemeente is er de afgelopen vijf jaar gewerkt aan de ordening van het archief van de Hervormde gemeente, de grootste klus van allemaal. Het archief is vanaf heden voor iedereen in te zien op de studiezaal en is een prachtige bron voor zowel het kerkelijk als het maatschappelijk leven in Weesp in de voorbije vier eeuwen. Het oudste stuk dateert uit 1602, het jongste uit 2006, daarmee beslaat het archief niet alleen een lange periode maar bevat het ook erg oude stukken. Er zijn aanwijzingen dat al in 1578 een protestantse kerkgemeente bestond in Weesp. Van de periode niet lang daarna zijn vervolgens al documenten bewaard gebleven. Behalve stukken met betrekking tot de kerkenraad, de diaconie en andere aanverwante kerkelijke zaken bevat het archief ook de gedeponeerde archieven van instanties die niet direct onder het kerkelijk bestuur vielen maar wel op een of andere wijze verbonden waren met het gebouw of de gemeente.

De Gereformeerde Kerk te Baambrugge, de Christelijk Nationale School te Abcoude, de Gereformeerde kerk Tienhoven en de Hengelsportvereniging "Wilnis" hebben ook besloten het archief aan het RHC in bruikleen te geven. Het RHC heeft het archief van dhr. L. Schiethart, oud-burgemeester Schiethart van Vreeland en Nigtevecht in de periode 1911-1946, in bruikleen te gekregen van de erven Schiethart. Dhr. W. Schiethart verzorgt de materiele verzorging en de inventarisatie van het archief met hulp van de medewerkers van het RHC. De archieven over Weesp werden aangevuld met de archieven van het Gereformeerd Burgerweeshuis Weesp, de Gymnastiekvereniging Kracht en Vlugheid, de Stichting Vrienden van de Weesper Synangoge, de stichting Gezondheidscentrum Weesp en het familiearchief van de familie Grijpink.

Naast archieven heeft het RHC ook een fotoboek van Queekhoven, een schoolplaat 'Een veenplas bij Loenen aan de Vecht', spuitboekjes van de Brandweer Weesp, een herinneringsalbum voor het 25-jarig jubileum van dr. Wartema als huisarts te Weesp en diverse boeken en ansichtkaarten mogen ontvangen. Dhr. Tijsma schonk diverse prenten en schilderijen. Ook de Weesper collecties 'Actiegroep Carillon 16 Uur Aan' en de 'Stichting Hulp voor Buitenlanders' werden geschonken aan het RHC.

Schenking collectie gereedschap aan Museum Vredegoed

De collectie gereedschappen van de Breukelense timmerman A.H. Sijmons is overgedragen aan het museum Vredegoed te Tienhoven, voorheen Oud-Maarsseveen. De collectie was in 2009 door onze oud-archivaris Jaap Berghoef verkregen. De collectie A.H. Sijmons bestaat uit bijzondere ambachtelijke voorwerpen die niet alleen door hemzelf zijn gebruikt, maar ook door andere familieleden. Stagiaire Lisa Lucassen heeft de voorwerpencollectie van het RHC geïnventariseerd en gekeken wordt nu welke voorwerpen door ons archief behouden zullen worden. De collectie A.H. Sijmons vond het RHC beter op zijn plaats in Vredegoed. De nazaten van Sijmons waren het van harte met dit voorstel eens. En ook Vredegoed is erg blij met de bijzondere collectie. Inmiddels heeft de collectie een plek gevonden in de presentatie in het museum. De voorwerpencollectie is volledig beschreven en gefotografeerd. U kunt de collectie online vinden via de website www.rhcvechtenvenen.nl.

5 (links) Maandag 2 mei 2016 vond de overdracht plaats op de mooie boerderij Vredegoed waarin de collectie een nieuw onderkomen heeft gevonden. Op de foto Theo Schouten die de overdracht ondertekent. Rechts van hem Lisa Lucassen.

6 (rechts) Het team dat zich heeft ingespannen voor de realisatie van de tentoonstelling 'De geschiedenis van de Utrechtseweg'. Links op de bank zit initiatiefnemer en oud-archivaris van de gemeente Zeist Pierre Rhoen en rechts RHC-medewerker Ellen Drees. Foto: Marcel Jansen, HK D'Oude School.

Restauratie

In 2016 is een kleine selectie archief gerestaureerd, te weten acht delen doop-, trouw-, en begraafboeken van de Nederlands Hervormde kerken, De Bilt, Groenekan, Blauwkapel en Westbroek; dertien delen uit de dorpsgerechten van Abcoude-Baambrugge, Abcoude-Proostdij, Oudhuizen, De Proosdijlanden, Vinkeveen, Ter Aa, Breukelen-Nijenrode en Breukelen-Statengerecht en elf delen bevolkingsregisters uit Weesp van de periode 1880-1895.

Inventariseren

Het inventariseren en materieel verzorgen van archieven is een arbeidsintensief proces. Het archief wordt zo bewerkt dat het voor eeuwig bewaard kan worden, of voor ten minste 100 jaar geen schade of achteruitgang ondervindt. De gemeentearchieven worden bewerkt door onze professionele medewerkers terwijl de particuliere (geschonken of in langdurig bruikleen gegeven) archieven onder begeleiding worden bewerkt door onze meer ervaren vrijwilligers. Voor het bewerken van de kerkarchieven heeft RHC medewerker mevrouw De Kruijter-Zandstra een cursus aan de Archiefschool gevolgd waarbij ze een start heeft gemaakt met de bewerking van een Vinkeveens kerkarchief.

De afgelopen jaren is door vrijwilliger mevrouw Storimans gewerkt aan het gedeponeerde archief van de Stichting Samenwerkende Woningbouwverenigingen (tegenwoordig Woonstichting SSW genoemd). De Stichting is een fusie van de Algemene Biltse Woningbouwvereniging, Woningbouwvereniging Sint Joseph en de Vereniging ter verbetering der volkshuisvesting "Patrimonium". Het archief is nu materieel verzorgd en er is van de inhoud een inventaris opgesteld. Bezoekers aan de studiezaal en de website kunnen nu het overzicht raadplegen en archiefstukken voor onderzoek opvragen.

4.2 Presenteren en dienstverlening

4.2.1. Presentatie

Het RHC is onderdeel van een sterk en actief regionaal erfgoednetwerk. Net zoals in voorgaande jaren zijn ook in 2016 in gezamenlijkheid diverse activiteiten georganiseerd.

Activiteiten in gemeente de Bilt

Het RHC organiseerde in 2016 in de aangesloten gemeenten diverse activiteiten met als doel lokale en regionale geschiedenis meer onder de aandacht te brengen. In De Bilt was de reizende tentoonstelling 'De Geschiedenis van de Utrechtse weg' op diverse locaties te bekijken. De tentoonstelling was ook te zien in het Provinciehuis van Utrecht. Tegelijkertijd zijn er voorbereidingen getroffen in samenwerking met de historische vereniging voor de viering van honderd jaar Bilthoven. Voor de nieuwe spoortunnel in de Leijen is fotomateriaal uitgezocht uit de archieven evenals voor een fotopresentatie ten bate van de Joodse herdenking Yad Yashem in verband met een onderscheiding aan een inwoner van Bilthoven in december.

Het RHC is actief betrokken bij het initiatief van de heer Doedens tot de oprichting van een digitaal museum. In de zomer werd de eerste bijeenkomst gehouden in de Gakpezaal in het gemeentehuis onder leiding van wethouder Mieras met deelname van de historische verenigingen, de bibliotheek en Landschap Erfgoed Utrecht. Het RHC neemt daarnaast ook actief deel aan een samenwerking met de gemeente Zeist, Landschap Erfgoed Utrecht, IVN, Utrechts Landschap en Waterschap Stichtse Rijnlanden voor de oprichting van een erfgoedplatform ten bate van De Biltse en Zeister Grift.

Activiteiten in gemeente De Ronde Venen

Het RHC werkte in de periode 2013 tot en met 2016 intensief samen met Museum De Ronde Venen, de Openbare Bibliotheek Angstel, Vecht en Venen, de historische verenigingen en initiatiefnemers aan het platform Venenopdekaart.nl. Ook in 2016 waren de monumenten en diverse fietsroutes zichtbaar op het platform. Tegelijkertijd organiseerde het RHC samen met de organisatie van de najaarsmarkt een kleine tentoonstelling over Iconen en Symbolen en een fotowedstrijd in de Ontmoetingskerk te Wilnis. Voor de instelling KunstCentraal deed het RHC onderzoek en leverende fotomateriaal van de tweede wereldoorlog voor een educatieproject. Voor de deelname aan de nationale verkiezing voor Stuk van het Jaar georganiseerd door de Maand van de Geschiedenis had het RHC de keuze laten vallen op een manuscriptkaart uit 1782.

Eind 2016 is het Museum De Ronde Venen gesloten en daarmee verliest het RHC een belangrijke samenwerkingspartner binnen de gemeente De Ronde Venen. Samen met de Openbare Bibliotheek en Landschap Erfgoed Utrecht organiseert het RHC in het eerste kwartaal van 2017 een bijeenkomst waarbij de historische verenigingen, de gemeente, belanghebbenden en culturele ondernemers worden uitgenodigd. Het doel van de bijeenkomst is om een nieuw samenwerkingsverband op te richten en gezamenlijke activiteiten op te zetten.

Activiteiten in de gemeente Stichtse Vecht

Op 1 oktober organiseerden de diverse organisaties gevestigd in het Cultuurhuis in Breukelen een open dag. Tijdens de open dag hebben de bezoekers aan het RHC kennis gemaakt met de lokale historische verenigingen, het doen van stamboomonderzoek en het archiveren van particulier digitaal archief.

Op de website is in samenwerking met Stichting Vechtsnoer een nieuwe webexpositie te zien, namelijk 'Upstairs Downstairs'. Sinds 2014 biedt het RHC webexposities aan op de homepage. Het RHC heeft medewerking verleend aan het tv-programma 'Gouden Tijden' van RTV-Utrecht dat vanaf december 2016 te zien is op tv. Voor de instelling KunstCentraal werkte het RHC mee door portretten beschikbaar te stellen voor een educatieproject op basisscholen.

Activiteiten in de gemeente Weesp

Het RHC houdt een weblog bij waar uitleg en interessante wetenswaardigheden te vinden zijn over de geschiedenis en het archief van de gemeente Weesp. Op de weblog 'Het Weesper Archief' zijn in 2016 bijna twintig verhalen geplaatst. Het RHC werkte mee met het tv-programma Binnenstebuiten van de KRO-NCRV waarin molenaar en tevens jeneverstoker Christian Pfeiffer te gast was en uitleg gaf over het stoken van jenever. Een archiefstuk uit de depots van het RHC Vecht en Venen speelde een hoofdrol in het verhaal.

Op dinsdagavond 8 november 2016 werd Weesp opgeschrikt door een brand in de top van de toren van de Laurentiuskerk. Veel mensen hebben foto's of opnamen gemaakt van de brand. Om deze gebeurtenis goed te documenteren voor toekomstige generaties verzamelde de gemeente Weesp in samenwerking met het RHC Vecht en Venen foto- en filmmateriaal van de brand in.

4.2.2. Dienstverlening

Digitale dienstverlening

Het RHC sluit aan op de digitale samenleving door het steeds verder ontwikkelen van de digitale dienstverlening. De burgers en ambtenaren verwachten via internet de gewenste informatie te kunnen vinden. Het RHC geeft de klant de mogelijkheid om thuis door de indexen op de collectie te zoeken. Ook in 2016 zijn er nieuwe indexen online geplaatst en bronnen gedigitaliseerd. In totaal staan er nu 767 toegangen (2015: 702) op de archieven online, 380.394 historische personen (2015: 197.153), 8.640 titelbeschrijvingen van de bibliotheekcollectie (2015: 8443), 18 geluidsfragmenten en 57 gedigitaliseerde films.

De beeldbank bevat 16.374 beschrijvingen en scans van de fotocollectie, etsen, kaarten en schilderijen. Het RHC moet bij de ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening en toegang tot de collectie ook rekening houden met de veranderende wetgeving rondom hergebruik van overheidsinformatie, persoonsgegevens en auteursrecht. Deze wetgeving heeft direct invloed op de beschikbaarstelling van de beeldcollecties, krantencollecties en collectie bouwvergunningen. Drie erfgoedinstellingen hebben in 2015 en 2016 een rechtszaak rondom de auteursrechten en het online tonen van de beeldcollectie verloren. De gerechtelijke uitspraak is dat het tonen van kleine afbeeldingen van de beeldcollectie en de krantencollectie inbreuk doet op het auteursrecht van de maker. Dat recht geldt tot 70 jaar na het overlijden van de maker. Dat betekent dat gedurende die periode de maker of de erfgenamen toestemming moeten geven voor openbaarmaking – al dan niet in ruil voor een vergoeding. Het tonen van de beeldbank in de studiezaal is wel toegestaan. Ongeveer 16.000 scans van de beeldcollectie zijn in 2016 offline gehaald. De krantencollectie was al eerder offline gehaald. De collectie is wel via de beeldbank raadpleegbaar in de studiezaal in Breukelen – op wat heet een 'dedicated terminal'. In de studiezaal in Weesp bestaat deze mogelijkheid niet. De door de gemeente geleverde dataverbinding is dermate zwak dat de programma's op de computers niet goed kunnen functioneren. Het traceren van de makers of de erfgenamen is niet voor de gehele collectie haalbaar. Het RHC is in 2016 delen gestart met een handmatige controle van de collectie op

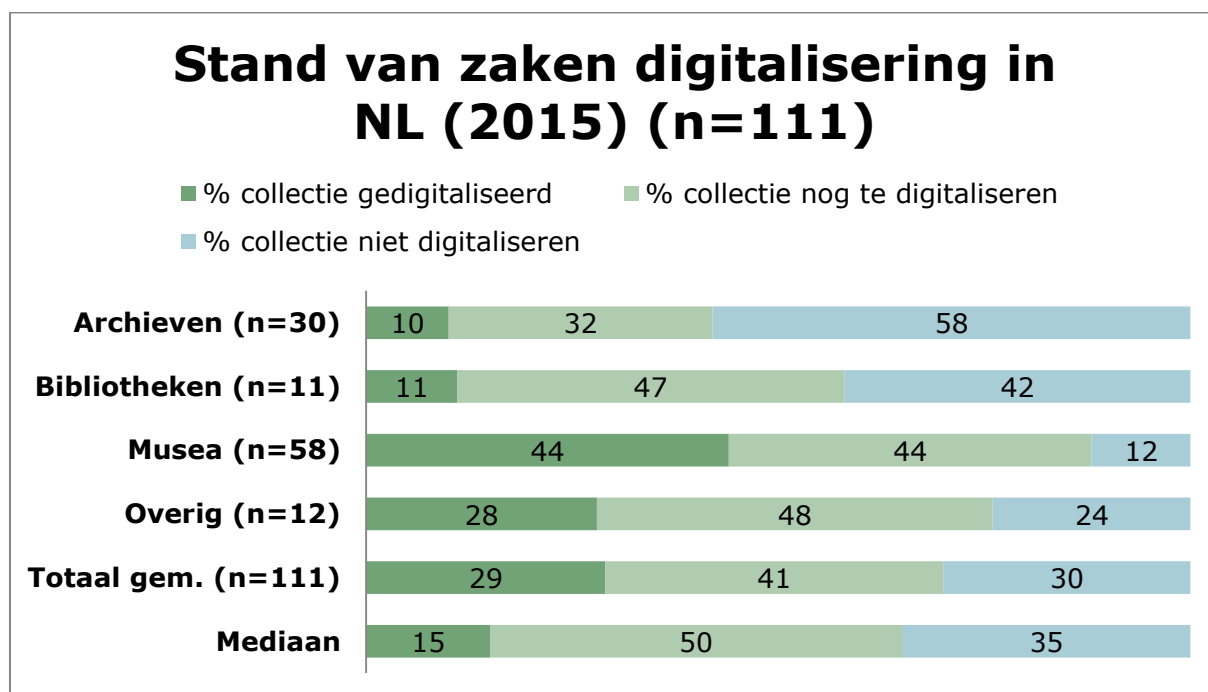
de aanwezigheid van auteursrechten en delen van de collectie waarvan de auteursrechten vastgesteld zijn en toestemming is verleend voor online presentatie weer online geplaatst.

Open toegang maakt archieven en collecties beter toegankelijk voor verrijken, contextualiseren en presenteren. Het maakt het leggen van verbindingen tussen sectoren en het samenwerken in netwerken een stuk makkelijker. Dat creëert veel nieuwe mogelijkheden. Het RHC heeft 303 toegangen van de collectie als open data op de website staan. Geïnteresseerden kunnen de sets in xml formaat downloaden en naar eigen inzicht gebruiken.

	2015	2016
Aantal toegangen online	702	767
Aantal beschrijvingen beeldcollectie	16.734	12.404
Aantal personen	197.153	380.394
Aantal titelbeschrijvingen bieb	8.443	8640
Aantal films	57	57
Aantal toegangen Open Data	0	303

7 Overzicht van de online geplaatste toegangen en scans in 2015 en 2016

De selectie van de bronnen die in 2016 gedigitaliseerd zijn door het bedrijf Microformat in opdracht van het RHC betreffen de burgerlijke stand (periode 1811-1960) en een collectie van ruim 1000 historische foto's van Loenen. Het RHC ligt qua digitaliseren van de collectie achter op het landelijk gemiddelde. Het RHC heeft 2,5% van de collectie gedigitaliseerd.

8 Stand van zaken digitalisering in Nederland opgemaakt door Digitaal Erfgoed Nederland. Gemiddeld is er bij archiefinstellingen in Nederland 10% gedigitaliseerd en is men voornemens nog 32% te digitaliseren voor het publiek. Bij het RHC is er 2,5% van de collectie gedigitaliseerd.

De genealogische bronnen worden steeds beter toegankelijk gemaakt voor familieonderzoek. Op de doop-, trouw- en begraafboeken zijn nieuwe bladertoegangen gemaakt. Tegelijkertijd is er gewerkt aan het plaatsen van de toegangen op het openbare historische gedeelte van de Burgerlijke Stand met een koppeling naar de scans van de pagina's. Daarnaast neemt het RHC deel aan het indexeringsproject van de Kring van Utrechtse Archivarissen. De Kring, waarvan de streekarchivaris het voorzitterschap bekleedt, draait al enige jaren een project waaraan alle archiefdiensten in de provincie Utrecht deelnemen. Binnen het project worden de doop-, trouw- en begraafboeken tot 1811 gedigitaliseerd en geïndexeerd. Het project wordt trouw ondersteund door een grote groep vrijwilligers die tijd investeren in het indexeren van de bronnen en door de provincie middels een subsidie. Het Utrechts Archief coördineert het project dat begin 2017 afgerond wordt.

Online bezoekers

Het RHC werkt dagelijks aan het verbeteren van de digitale dienstverlening. De weblog 'Het Weesper Archief' dat in 2014 is gestart blijkt een succes en wordt in 2017 uitgebreid met nieuws en historische duiding over de collecties van de vier gemeenten. De collectie van het RHC is raadpleegbaar via de website www.rhcvechtenvenen.nl, via het nationale platform www.archieven.nl en via het Europese platform www.europeana.com. Geïnteresseerden in het regionale erfgoed komen dus niet alleen via de website van het RHC maar kunnen ook de collectie doorzoeken en bekijken op andere platforms. Het gebruik van data via open toegang of als open data is vaak niet direct meetbaar of herleidbaar tot het RHC die de data levert. Bereik en zichtbaarheid via open platforms, dus niet alleen de eigen website, wordt steeds meer de norm. Het RHC heeft immers de opdracht om het gebruik van de collectie en kennis over de lokale en regionale geschiedenis onder de inwoners van het werkgebied en daarbuiten te stimuleren.

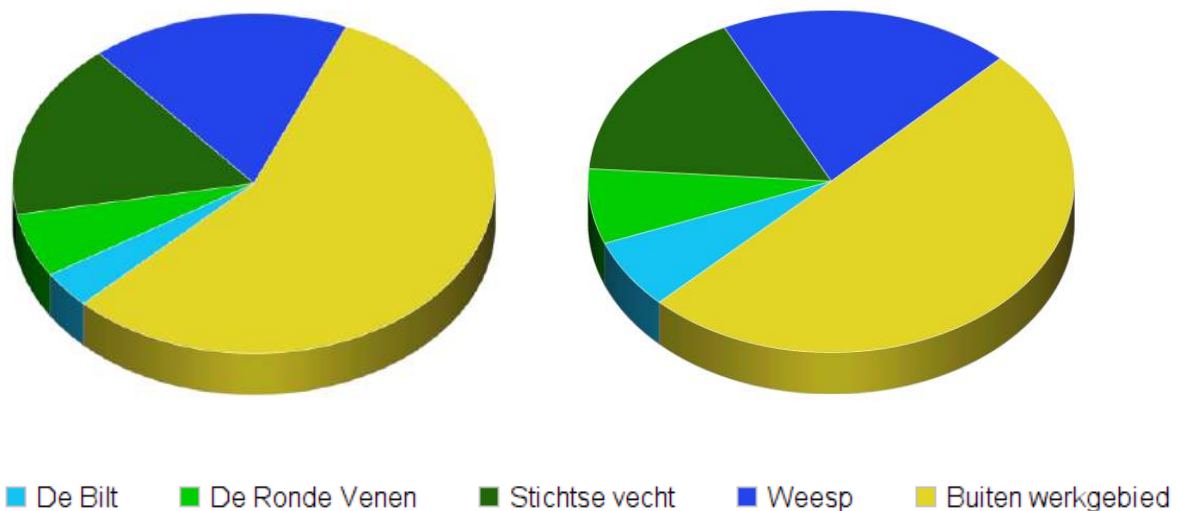
	2015	2016
Meest geraadpleegde toegangen	<i>RK parochie H. Laurentius Weesp, 1450-2010: 17.522</i>	<i>RK parochie H. Laurentius Weesp, 1450-2010: 15.566</i>
	<i>Gemeentearchief De Bilt, 1932-1987: 16.439</i>	<i>Bevolkingsregisters, 1673-1940: 13.814</i>
	<i>Doop- trouw en begraafboeken, 1609-1964: 12.914</i>	<i>Doop- trouw en begraafboeken, 1609-1964: 12.488</i>
Vragen per e-mail	572	
Vragen per chat	114	149
Aantal volgers Twitter	334	406
Aantal zoekacties	229.405	141.869
Aantal bezoekers website	31.772	26.473
Paginaweergaven weblog	2.297	4.198

9 Overzicht van het gebruik van de digitale kanalen.

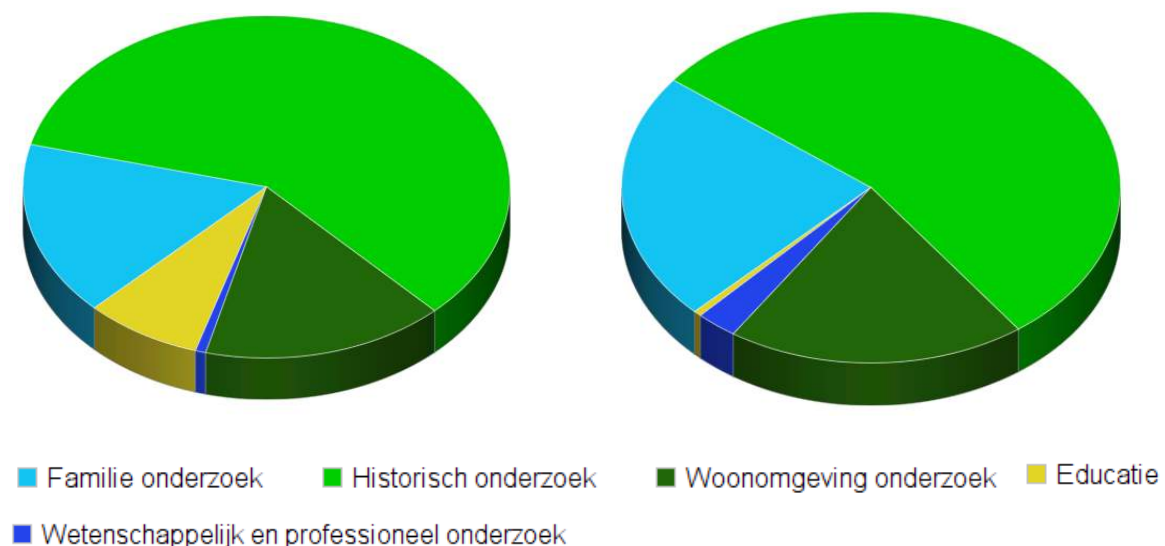

Studiezalen

Het bezoekersaantal van de studiezalen Breukelen en Weesp is het afgelopen jaar gestegen van 1.313 bezoekers in 2015 naar 1.434 bezoekers in 2016. Het RHC en de collectie van het RHC worden steeds bekender bij het publiek door het online plaatsen van de toegangen op de collectie op de website, het nationale platform Archieven.nl, de weblog, twitter en door de activiteiten zoals reizende tentoonstellingen die het RHC organiseert met de historische verenigingen in de gemeenten. De bezoeker kan online kennis maken met het RHC en overzichten van de collectie bekijken. Een selectie van de collectie (2,5%) is gescand en online te bekijken. Via de chat kan de online bezoeker vragen stellen aan een medewerker. In de studiezalen kunnen de gewenste archiefstukken bekeken worden en geven de medewerkers uitleg bij het doen van archiefonderzoek.

10 Verdeling van bezoekers per gemeente: 2015 en 2016

11 Verdeling van bezoekers per onderzoeksdoel: 2015 en 2016

4.3 Advisering en inspectie

De wettelijke toezichtstaak van het RHC op de deelnemende gemeenten is de afgelopen jaren doorontwikkeld en de toezichtcyclus wordt toegepast. Naast de meer formele gesprekscyclus op tactisch en strategisch niveau gehouden door de gemeentearchivaris is er ook een overlegcyclus op tactisch en operationeel niveau georganiseerd door de adviseur digitale informatie. In 2016 zijn er diverse bijeenkomsten en kennismiddagen gehouden om kennisoverdracht en -deling mogelijk te maken, bijvoorbeeld op het gebied van vervanging van papieren documenten door digitale scans en het digitaliseren van bouwdoSSIers.

Tegelijkertijd is er gewerkt aan de vernietigingslijsten. Het gaat dan om de vernietigingslijsten De Bilt over 2016, De Ronde Venen 2016 en 2017, Stichtse Vecht: voormalige gemeenten Maarssen 2015 en 2016, Breukelen en Loenen 2016 en Weesp 2014 en 2015 met een totale omvang van 250 meter.

De integrale inspectie van Stichtse Vecht is uitgevoerd en afgerond. Hetzelfde geldt voor de integrale inspectie van De Bilt die eind januari 2017 is afgerond.

In 2016 is voor elke gemeente een KPI-rapportage opgeleverd, die is besproken in het tactisch of strategisch informatieoverleg en is aangeboden aan het college. De rapportage wordt door de gemeente ook ingezet om verplichte toezichtinformatie over de archieftaak aan de provincie aan te leveren.

Het RHC houdt ook toezicht op de gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden waaraan de gemeenten deelnemen. Aangezien deze partijen veelal de werkprocessen van de gemeente onder mandaat uitvoeren, dragen burgemeester en wethouders alsnog de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het informatiebeheer. Het RHC heeft bij elk van deze partijen een toezichtverantwoordelijkheid, maar de invulling hiervan is wisselend door procesafspraken met de andere toezichthouders in de provincie. Voor de uitoefening van het toezicht werkt het RHC samen met de archiefdiensten waarvan de aangesloten gemeenten deelnemen aan de desbetreffende samenwerkingsverbanden.

In 2013 heeft het RHC Vecht en Venen beleid geformuleerd voor de taakuitvoering van het wettelijke archieftoezicht voor de periode 2013 tot en met 2016. Vanwege het aflopen van de beleidsperiode en de gesignaleerde ontwikkelingen heeft het RHC in afstemming met de ambtenaren nieuw beleid geformuleerd voor de periode 2017-2019 dat in de najaarsvergadering van het algemeen bestuur is vastgesteld.

4.4 Taken in opdracht

Archieven ontstaan op de computer van de ambtenaar. Van alle informatie die wordt aangemaakt komt vijftien à twintig procent in aanmerking voor blijvende bewaring. Deze archieven worden bewaard omwille van het belang van de daarin aanwezige gegevens voor overheidsorganen en ten behoeve van de democratische controle van recht- of bewijszoekende burgers, bedrijven en instellingen.

In opdracht van de gemeenten bewerkt het RHC archieven zodanig dat ze geschikt zijn voor blijvende bewaring. Het gaat dan om de materiele verzorging zoals het verwijderen van schadelijke plastics en metalen, maar vooral om het toegankelijk maken van het archief door beschrijvingen te maken in het archief management systeem.

In 2016 is door het RHC gewerkt aan het gemeentearchief De Bilt, 1988-2000, het gemeentearchief Breukelen, 1989-1999, en het gemeentearchief van Abcoude 1941-1990.

In opdracht van de gemeente Weesp heeft het RHC in 2016 de studiezaaldienstverlening verzorgd in het stadskantoor van Weesp.

5. Paragrafen

Weerstandsvermogen

De financiële positie van het RHC wordt bepaald door het weerstandsvermogen. Bij de oprichting van het RHC en de bouw is een bestemmingsreserve realisatie RHC gevormd welke wordt ingezet ten bate van de afschrijving van de in 2008 aangekochte inrichting van de archiefdepots. Voorzien wordt dat de bestemmingsreserve realisatie in 2020 opgemaakt is.

In het verleden is uit de exploitatieoverschotten en de winstopslag een reserve bedrijfsvoering gevormd. De reserve bedrijfsvoering wordt ingezet om eventuele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het RHC wordt jaarlijks geconfronteerd met een huurprijsaanpassing en het stijgen van de salariskosten. Het RHC beschikt over een zeer beperkt budget en kan deze autonome kostenstijgingen niet binnen de begroting opvangen. Het is raadzaam om een ondergrens van de reserve aan te houden van 2% van de begroting. Daarnaast is de reserve bedrijfsvoering bedoeld om eenmalige projecten ter verbetering en innovatie van de bedrijfsvoering te bekostigen.

Risicoparagraaf

Vennootschapsbelasting: In 2016 is de wetgeving ten aanzien van de vennootschapsbelasting aangepast. Het team Financiën van Stichtse Vecht heeft door een extern adviesbureau, Step in Control, een onderzoek laten uitvoeren of het RHC Vecht en Venen vennootschapsbelastingplichtig is. De bevinding van Step in Control is dat het RHC Vecht en Venen niet VPB-plichtig is.

Huisvesting: De huurprijs wordt ieder jaar aangepast met een verhoging van circa 2%. Deze kostenverhoging is in de meerjarenraming opgenomen. Deze stijgende kosten kunnen niet worden opgevangen binnen de begroting.

In 2015 is door middel van een meting gebleken dat de depotruimte in het pand in de toekomst niet toereikend is. Het punt van vollopen is afhankelijk van het tempo waarin de gemeenten de archieven overdragen. Het RHC onderzoekt de mogelijkheden om ook andere ruimte binnen de eigen locatie in te zetten als depotruimte, en tegelijkertijd onderzoekt het RHC de mogelijkheid voor het digitaal vervangen van recente papieren archiefblokken. De kosten van de herinrichting binnen het pand worden in voorstellen aan het Algemeen Bestuur voorgelegd, waarbij in eerste instantie de reserve bedrijfsvoering wordt aangesproken. De kosten voor het vervangen van recente papieren archiefblokken door digitale scans is op dit moment nog niet te voorzien.

Indexering huurlasten en salariskosten: In de begroting is rekening gehouden met een indexering van de huisvestingslasten en de personele lasten. Deze lasten, alsook het merendeel van de indirecte materiële lasten zoals de automatisering en de organisatiekosten, liggen vast wat de financiële positie van het RHC kwetsbaar maakt.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het RHC huurt het pand waarin het RHC is gevestigd van de centrumgemeente Stichtse Vecht. Groot onderhoud wordt door de verhuurder gedaan. Het onderhoud op de installaties en de binnenkant van het gebouw vallen ten laste van het RHC. Het RHC beschikt over een (ICT)inrichting, installaties en materiele vaste activa in het gehuurde gebouw. De investeringen hebben betrekking op de inrichting van de depots. Deze kapitaalgoederen worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve realisatie RHC. Het onderhoud op de installaties is uitbesteed aan Installatiebedrijf Rhijn en Vechtstreek. De brandblusinstallatie is in onderhoud bij Tempo en de elektrische deuren bij Record.

Financiering

In de begroting worden (op twee posten na) alle inkomsten door de deelnemende gemeenten gefinancierd. De bijdrage bestaat voor 9/10de deel uit de omslagbijdrage inclusief de winstopslag en voor 1/10de deel uit de facturatie voor de taken in opdracht en de verhuur van de depots voor tijdelijke opslag van papieren archief. De deelnemende gemeenten ontvangen jaarlijks een nota welke is gebaseerd op de begroting. Budgetten voor gezamenlijke erfgoedprojecten worden binnen de gelegenheidsamenwerkingsverbanden aangevuld met aangevraagde subsidies. Deze gelden zijn niet zichtbaar op de begroting omdat de aanvragen binnen een samenwerkingsverband plaatsvinden, waar het RHC niet de hoofdaanvrager of penvoerder is.

Bedrijfsvoering

Financieel: De boekhouding en de salarisadministratie wordt uitgevoerd door het team financiën en P&O van de centrumgemeente Stichtse Vecht. De afspraken zijn vastgelegd in een DVO.

Automatisering: De kantoorautomatisering is uitbesteed aan Avance. Het archiefmanagementsysteem, de opslag van de digitale bestanden en de hosting voor de website zijn uitbesteed aan het bedrijf De Ree Archiefsystemen. Het RHC heeft een functioneel applicatiebeheerder binnen de formatie die de dagelijkse bewerkingen uitvoert, terwijl het technisch applicatiebeheer uitbesteed is aan De Ree Archiefsystemen.

Investeringsbeleid: Het RHC heeft bij de bouw en oplevering in 2009 een grote investering gedaan in de inrichting van het pand en de depotruimten.

Personeel en organisatie: Het RHC heeft een formatie van 6,5 fte en investeert ieder jaar in het up-to-date houden van de kennis van de medewerkers. De formatie van het RHC is 6,5 fte waarvan 0,9 fte directeur/streekarchivaris, 1,8 fte adjunct/adviseur en 3,8 fte aan medewerkers. Tevens zijn er ruim 20 vrijwilligers actief voor het RHC wat gelijk staat aan ongeveer 1,5 fte.

Huisvesting: Het pand wordt gehuurd van de centrumgemeente Stichtse Vecht. Het groot onderhoud valt onder de verantwoordelijkheid van de verhuurder terwijl het onderhoud van de klimaatinstallaties, lift, deuren en brandblussers en de schoonmaak voor rekening van de huurder komen. Het onderhoud op de installaties is uitbesteed aan Installatiebedrijf Rhijn en Vechtstreek. De brandblusinstallatie is in onderhoud bij Tempo en de elektrische deuren bij Record. De schoonmaak is uitbesteed aan Cleaning Service Leidsche Rijn.

Beleidsplan: Uitgangspunt is het vigerend beleidsplan 2016-2019.

Samenwerking: Het RHC heeft een strategische samenwerking met Archief Eemland (centrumgemeente Amersfoort) en Streekarchief Gooi- en Vechtstreek (centrumgemeente Hilversum) op het gebied van toezicht en het ontwikkelen van een e-depot. Binnen het Project E-depot neemt ook het RHC Zuidoost Utrecht (centrumgemeente Wijk bij Duurstede) deel.

Het RHC is lid van de Kring van Utrechtse Archivarissen waarin zij deelneemt in een groot provinciaal digitaliserings- en ontsluitingsproject rondom de doop-, trouw- en begraafboeken (bronnen voor stamboomonderzoek tot 1811) en de Kring van Noord-Hollandse Archivarissen. Op nationaal niveau is het RHC lid van de brancheorganisatie BRAIN.

Het RHC werkt veelvuldig en intensief samen met diverse erfgoedpartners. Samen met Museum De Ronde Venen en de Openbare Bibliotheek Angstel Vecht en Venen vormt zij tot 2017 een erfgoedverbinding in De Ronde Venen. Stichting Vechtsnoer (samenwerkingsverband van alle erfgoedpartners in de Vechtstreek waaronder de historische verenigingen en diverse musea) is de partner voor de Vechtstreek terwijl in De Bilt samengewerkt wordt met de twee historische verenigingen.

Het RHC neemt deel aan samenwerkingsprojecten en strategisch partnerschappen, maar staat financieel en bedrijfsmatig geheel los en zelfstandig van deze organisaties.